

SKAUT

Z historie
Svorné sedmy

Lambaréné

Zelený víkend

První tábor
českých
skautek

Ještěrky
a poklad

Čink

Pani z vlaku

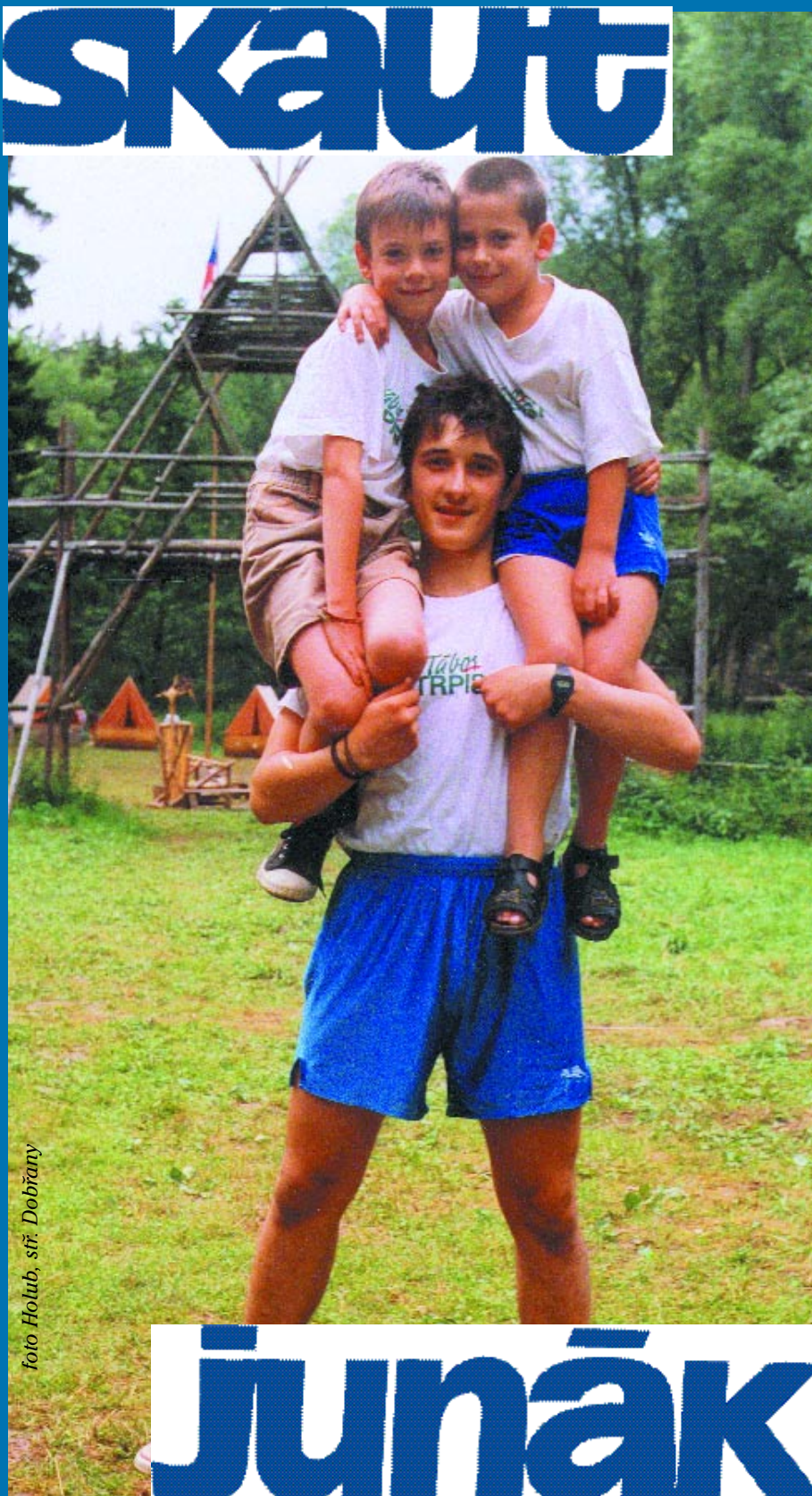

Foto Holub, stř. Dobřany

květen - červen
2000
ročník 42

9

JUNĀK

▲ ▲ *Setkání bylo velikou přehlídkou pohádkových postav a masek.*

▲ *Z představení Čtyři roční doby*

▲ ▲ *Z pohádky O třech prasátkách*

▲ *Z představení Kocour Mikeš*

Divadelní šestka

První ročník tohoto celostátního festivalu divadelních představení vlčat a světlušek proběhl 25. února 2000 ve Žďáru nad Sázavou. Sjelo se na něj patnáct soutěžících šestek a porota měla co dělat, aby spravedlivě vybrala vítěze. Setkání mělo veliký úspěch, a tak bylo rozhodnuto, že se bude konat každý druhý rok, střídavě se Zpívající Šestkou.

Z letošního ročníku se připravuje k vydání sborníček divadelních her a fotografií jako první svazek Knihovničky Světýlka, časopisu pro naše vlčata, světlundy a žabičky. K dostání bude pochopitelně v TDC.

Sojka - Jindra Kozáková a Balů - Petr Hájek, duše všech vlčácko-světlušáckých setkání

◀ *Konferenciérka v jednom ze svých převleků*

Den Země se slaví na celém světě 22. dubna. Lidé na různých místech světa si v ten den připomínají, že Země je jen jedna, a proto bychom si jí měli vážít a chránit ji.

DEN ZEMĚ

mezi
skauty

Teď na jaře nás v redakci nejvíc těší vaše dopisy, fotografie, ale i výstřižky z regionálních novin, z nichž je jasné vidět, že skauti a skautky po celé republice jsou opravdu ochránci přírody a ceněných výtvarů lidských. Mnohé oddíly se tradičně v dubnu vydávají ven, aby přivítaly jaro, otevřely studánky, a hlavně aby přírodě ulehčily od odpadků, kterými ji znečišťují nezodpovědní lidé.

Liberečtí čistili zeleň na okraji města – na odpad sotva stačily dva kontejnery.

2x foto Al. Potěšil-Spacák

Také zlíňští skauti a skautky ze sedmi místních středisek strávili sobotu 15. dubna v pilné práci – čištěním sedmi kilometrů břehů řeky Dřevěnice od přiluckého mostu až po Malenovice. Každé středisko dostalo osm obřích pytlů, ale ani na všechny

ten odpad nestačily... Skauti to však brali s humorem a tak lovil i různé trofeje a rarity. Mezi nejcennější úlovky patřila funkční trojkolka nebo polní lopatka.

*Foto Miroslav Pokorný,
Zlínský deník*

Skauti a skautky ze střediska Lužan Varnsdorf zase tradičně čistí Vlčí studánku pod vrchem Bouřný a chodí obdivovat bledule do údolí Peklo nedaleko České Lípy, odkud odnášejí přibývající odpadky.

foto Michal Bejř

Zelený víkend v rámci oslav Dne Země 2000 pro plzeňské skauty i veřejnost pořádaly 53. oddíl Šedá střelka a RK Šambala (viz str. 16-18).

*Foto Zdeněk Vaiz,
Plzeňský deník*

V ZAJETÍ vlhké smrti

Seděl jsem uprostřed té tmavé plesnivé kobky a v ruce svíral revolver. Směšná zbraň, kterou mohu použít v nejlepším případě již jen proti sobě. Jak se mi zdál ještě před pár dny svět krásný a růžový! Všechno mi ale dnes ztmavlo současně s dohasínající loučí...

Ještě před pár dny nás bylo pět. Všichni nadšení archeologové toužící po odhalení tajemného chrámu v jedné nekonečné džungli. Netoužili jsme po bohatství, lákalo nás dobrodružství a poznání míst, kam se ještě žádný běloch nedostal. A taky tak trochu sláva...

Prodírali jsme se hustým porostem a dokonce jsme i vtípkovali, i když cesta trvala již pátý den. Domorodí nosiči se s námi neodvážili jít,

tajemný chrám prý střeží duchové a nedovolí znesvěcení toho místa. Uprostřed chrámu je prý místnost zasvěcená Bohu Slunce s jeho soškou, jistě nedozírné hodnoty. Tuto historiku jsme slyšeli v jedné peruánské hospodě a dala nás vlastně dohromady. Věděli jsme, že je to pro nás životní příležitost, výzva osudu. A dnes se náš sen stal skutečností...

Mezi porostem jsme zahlédli zdi chrámu! Stanuli jsme před tmavých vchodem. Byl jsem ze všech nejzkušenější, dal jsem tedy pokyn, aby zatím počkali, a začal luštit prastaré znaky na stěnách. Zakresloval jsem si plány chodeb i jejich nástrahy. Až poté jsem dal svolení ke vstupu. Raději jsem ještě nechal značit křídou zpáteční cestu, nechtěl jsem nic ponechat náhodě. Odstraňoval jsem staré důmyslné nástrahy a zajišťoval je. Zpáteční cesta by pro nás neměla být problémem.

Po dvou hodinách jsme dorazili k cíli. Veliký oltář Boha Slunce! S nadšením jsem vše fotografoval. Na svých společnících jsem však viděl zklamání. Kde je soška? Museli jsme odsunout oltář a po kamenných schodech sestoupit do kobky pod ním. Zde stála!! Byla nádherná, vyfotografoval jsem ji, a až poté ji dovolil vzít do ruky. I zde byly všude tajemné nápisy, hned jsem je začal luštit. Až po chvíli se mi to podařilo. Všiml jsem si, že zatím soška zmizela v torně mých společníků.

„Vraťte ji na místo, nemůžete ji odtud odnést!”

V jejich ruce se ale objevily revolvry.

„Tebe se tak budeme ptát. Potřebovali jsme tě, abys nás dovedl až sem. Zpátky trefíme sami.

A ty si tady můžeš ty své nápisy luštit až do smrti...!"

Nebyl jsem schopen slova. Vystoupili po schodech a zasunuli oltář na původní místo. Až pak jsem začal křičet, ale nemohli, nebo nechtěli mne slyšet. Pokoušel jsem se snad stokrát odsunout oltář, ale byl příliš těžký. Beznadějně jsem seděl uprostřed kobky. Někde na zpáteční cestě je čekala smrt. Potvrdil mi to i náhlý temný zvuk padajícího kamene a chvění země. Některé chodby se zřejmě zřítily a pohřbily mé vrahy. Věděl jsem, že i já jsem odsouzen k smrti. I kdyby se mi nádherně podařilo odsunout oltář, zpáteční cesta je zavalena i s mými nehodnými druhy...

„BUDÍČEEEEÉK!!!“

Nechápavě jsem zíral do plátěného stropu stanu. „Dělej, Indy, ať naše družina nedostane mínusy! Zase jsi četl do půlnoci ty svý romány, že?“ cloumal se mnou Matýsek.

Kývl jsem a vyběhl ven. Radostně jsem se nadechl čerstvého vzduchu a postavil se do řady své družiny. „První!“ Po očku jsem se díval na své druhy a byl na ně hrdý. Ti by mne nikdy pod žádným oltářem nenechali! V dálce za táborem stoupala z lesů pára a slibovala nová dobrodružství...

*z Indyho příběhů – napsal Dan
Ilustrace Pierre Joubert a archiv
foto: rituální plastika Inků, Peru*

Totem

Tábořily jsme tenkrát u Stráže pod Ralskem. Tábor byl v lese na mírném svahu, dvě řady stanů proti sobě se nahoře v půlkruhu spojovaly a docela nahoře nad nimi byla jídelna a kuchyň. Na stole v jídelně bývaly přes noc uloženy družinové vlajky. Toho si všimli skauti z tábora vzdáleného asi 4 km, a jedné noci nám je odnesli, aniž si hlídka čehokoliv všimla. Následujícího dne nám je opět se smíchem vrátili.

To jsme si samozřejmě nemohly nechat líbit, a tak hned další noci jsme se vypravily do jejich tábora, abychom jim odnesly totem. Výprava byla složena z několika nás nejstarších. Většina čekala na kraji lesa u tábora. Jen dvě jsme se plížily v trávě k táborovému kruhu, který i s táborem byl zahalen do lehkého mlžného oparu, což náš úkol usnadňovalo. Naštěstí byla bezměsíčná noc. Nejdříve jsme totiž musely holýma rukama ze země vypáčit

kolíky, kterými byl totem upevněn – za bezměsíčné noci jsme byly lépe maskovány tmou. Vytahovali jsme tedy kolíky, a jakmile se přiblížila hlídka, ležely jsme bez hnutí a jen stěží jsme zadržovaly smích. Ta statnější z nás dvou – já to nebyla – pak totem vytáhla, a nelslyšně jsme se vracely k ostatním.

Potom jsme společně odpochoďovaly do našeho tábora.

Bratři z onoho tábora samozřejmě pochopili, kdo jim totem odnesl... Příštího dne nás navštívili, ocenili naši akci – a totem nám ponechali.

Bohužel si už nemohu vzpomenout odkud byli, ale možná se některý z nich po přečtení těchto řádků ozve. Stalo se to totiž o prázdninách roku 1946.

Příběh je z vyprávění mé babičky, která byla členkou 1. dívčího oddílu v Novém Bydžově od jeho založení v květnu 1945.

Ozve se někdo z pamětníků?

Ondřej Bartoš - Batole
(adresa v redakci)

Z HISTORIE SVORNÉ SEDMY

Jaroslav Foglar

Na Dalekém palouku

Jehličnatý les se stále přibližoval. Jak spěchali! Již mýjeli první, zatím řídké stromy. Přeskakovali a přebíhali příkopy, dolíky a rokle. Kráčeli stále hlouběji.

Červené pruhy sluneční záře žíhaly cestičky. Bylo zde tajemné ticho. Někde ospale zazpíval nějaký pták.

„Tady to začíná,“ pravil pak tiše Pavel a ukázal na jakousi skalní stěnu, vysokou asi tři metry. „Musíme vylézt nahoru, abychom přišli k tomu místu. Zde jsou různé výstupky ve skále, po nichž se tam snadno dostaneme.“

Nebylo to ale tak snadné, jak řekl. Sám již stěnu znal a dostal se nahoru poměrně lehce. Ostatní se však museli pořádně namáhat. Pavel ležel na okraji skalky a pomáhal každému vyšvihnout se vzhůru. S Martinou byla největší práce. Bála se.

„Musíme sem opatřit nějaký provaz,“ řekl Pavel, když byli všichni nahoře. Kráčeli dál mezi nízkými borovicemi, kte-

ré zde rostly. Měly větve všelijak I
ně do

„To jsou Opičí stromy,“ vykládal Pavel. „Uvidíte, co na nich zažijeme!“

Pak došli k malé mýtince mezi borovicemi.

„Tady je to,“ zašeptal Pavel a všichni byli udiveni krásou toho palouku. O kus dál byla rokle, ve které mezi úzkými břehy zurčel potok.

„Kdybychom tak měli nějaký stan,“ toužil Jára, „postavili bychom ho tady a zařídili se tu jako doma.“

„Mohly bychom snad nějaký ušít,“ řekla nesměle Lenka a pohlédla na Jiřku.

„To by nebyla holenku žádná lehká práce,“ odvětil Cikáda.

„Stan musí být z nepromokavé látky, silné a – – čiky čiky, jejkulináčku, teď mne něco napadlo. No to je ale nápad!“ A labužnický mlaskl.

„Co? Ven s tím! Rychle!“ netr-
pělivě na něj volali ostatní.

om si
: něja-
achtu,
v kúl-

dobrý
e Otě
st: „A
Pana
u sot-

emusi-
l udě-

ty jsi
.....,echtal

se Jára. „Nu z té plachty přece! Nikomu nemusíme říkat, že si ji sem vypůjčíme. Ostatně ty plachty tam leží ladem už dlouhou dobu a víte

dobře, že nejsou jinak k něčemu. Zkrátka dnes večer uděláme do kůlny pro jednu z nich výpravu. Naložíme ji do Cikádova žebříňáku a zavezeme vozík do chodby k bývalým stájím, kam nikdo nechodí. A zítra vyjedeme rovnou sem a nikdo nás neuvidí.“

Válečný plán byl schválen.

„Ale nesmí se plachtě nic stát,“ vyměňovala si Jiřka, „a až ji nebudeme potřebovat, zase ji vrátíme do kůlny, i když tam leží docela neuzičtěně.“

„Postavíme stan tadyhle v rohu mezi těmi třemi borovicemi,“ pravil Jára, který zatím obhlédl celou mýtinu.

„To ještě uvidíme,“ odpověděl mu Pavel, „ale teď se musíme již vrátit domů, zkrátka bude tma. A ze skalky slézat je těžší než lézt nahoru.“

Vraceli se setmělým lesíkem. Martina si šeptem povídala něco o svatojánských broučcích, ačkoliv na ně bylo ještě velmi brzo, Jiřka s Lenkou mlčely a chlapci si umlouvali, kdo se účastní dnešní nebezpečné výpravy pro plachtu.

„Já při tom nebudu, čik,“ pravil smutně Cikáda. „Víte přece, že já nikdy nesmím ven, když už je tma. Ani na dvůr.“

„Nevadí,“ těšil Pavel. „Tři na to stačíme, alespoň se neprozradíme. Sejdeme se přesně v osm hodin večer na dvoře a pustíme se do toho.“

Došli ke skalní stěně, ze které měli slézat. Jak to bylo těžké! A stmívalo se již valem.

Otě Kotě se uhodil do kolena, ale zařal zuby a nikomu ani nic neřekl.

Setmělými pláněmi spěchali k domovu, kde už v oknech počala vyskakovat žlutá světýlka.

Večerní výprava

Pavlače ztichly, nádvoří se vyprázdnilo. Tichý večer, předjarní a tajuplný, rozhodil své stíny po kraji a přikryl vše černou tmou.

Dvůr domu „U grošáka“ v ní úplně tonul. Ani jedno světélko zde nebylo.

Z výčepu sem doléhaly veselé hlasy hostů.

A teď něco zaharašilo u kůlny. To Pavel, Jára a Otě Kotě počali svoji práci.

Dveře do kůlny byly uzavřeny jen na petlici, do níž byl zatřčen dlouhý železný hák. Teď, při pokusu o otevření, nemilosrdně zaskřípaly. Chlapci zůstali jako strnulí, se zatajeným dechem. Srdce jim prudce bušila.

Ale nic se nikde neozvalo, žádný poplach.

V kůlně byla tma ještě neproniknutelnější než venku. Chlapci hmatali po kupách

starých nepotřebných placht. Ve tmě se nedala žádná vytáhnout, jak byly vzájemně zpřeházeny.

Jára stál na stráži u polootevřených dveří, aby dával znamení, kdyby se blížilo nějaké nebezpečí. Otě Kotě s Pavlem se pokoušeli vytáhnout některou z placht. Pracovali jen po hmatu. Neviděli ani na své ruce.

Najednou uskočil Jára prudce dovnitř, div neporazil Pavla a zašeptal: „Někdo sem jde!“ Hochům by se krve nedořezal. Co teď? Pavel dostal spásnou myšlenku:

„Rychle, zahrabeme se do placht,“ zašeptl.

Pokud to bylo možné, skrčili se pod stará uprášená plátna. Venku se ozvaly těžké kroky. Chlapci podle nich poznali hostinského Fouska. Šel načínat nový sud piva do sklepa a cesta ho nezbytně vedla kolem kůlny.

Matná zář sklepní lampy, kterou nesl v ruce, vnikla štěrbinami dveří do kůlny. Srdce hochům bušila k prasknutí. Dveře se otevřely, zář lampy se vřela do kůlny a pan Fousek vztekle zabručel: „Kdo to zase měl co dělat v kůlně, že je tu otevřeno? Nejvyšší čas, abych sem dal visací zámek!“ Přirazil dveře, do petlice vrazil železný hák – a osud hochů byl zpečetěn. Byli zavřeni v kůlně a nikdo o nich nevěděl! Kroky pana Fouska se beznadějně ztrácely ve tmě.

„Budeme bouchat a křičet,“ navrhol Otě Kotě.

„A vyburcuješ celý barák a Fousek se tě bude ptát, co jsme tady hledali,“ zoufale ho usadil Jára.

Chvilí se přeli, radili a zase bědovali.

„Já vám to říkal,“ kňoural jako sýček Otě Kotě.

„Co jsi říkal?“

„No říkal jsem to, no! Říkal jsem, že to špatně dopadne!“

A opět se ozvaly před kůlnou kroky. Tentokrát velmi lehké, jako kdyby se někdo plížil. Utichly zase náhle, když se vracel pan Fousek ze sklepa, ale vrátily se opět, když přešel a zmizel na druhém konci dvora.

„Pavle,“ ozval se opatrně tichý hlas zvenčí. „Jste tam?“

„Pro páníčka,“ vyjekl Otě Kotě radostně. „Jiřka!! Venku je Jiřka! Slyšíte? Jiřka je venku! Holčičko miliónská, ty jsi přece jen naše Jiříčka zlatá, hned otevři, honem otevři, tam ten hák na petlici – kluci, jsme zachráněni! Nepovídá jsem hned, že to dobře dopadne?“ Skoro se zbláznil radostí a zapomněl, že ještě před chvílí prorokoval špatný konec výpravy.

Najednou všem bylo hrozně veselo a do smíchu.

„Myslila jsem, jestli nepotřebujete baterku,“ šeptala Jiřka do tmy, když otevřela dveře. A v ruce třímala svítilničku.

„Ani nevíš, jak jsi nám pomohla,“ řekl jí Pavel.

„S tou svítilnou?“ zeptala se nechápavě.

„Také, ale hlavně, žes nám otevřela. Vždyt jsme zde byli zavřeni, chyceni jako myši do pasti,“ vysvětloval chvatně Pavel.

Nyní vypustil ze svítilničky úzký proužek světla. Plachty byly tak krásně zmotány a zpřeházeny, že museli všichni tři jednu tahat, než ji dostali ven z té prožluklé spletenice. Radostné vzrušení dostoupilo vrcholu. Plachta byla veliká a skoro neporušená.

„Ta díra tadyhle se už zaši-

je,“ ohrnul rty Jára a Jiřka šťastna, že může pomoci, dodala: „Zašiju ji režnou nití tak skvěle, jako jsem ještě nikdy nic na světě nezašila. Uvidíte, že to nikdo ani nevidí.“

Rozesmáli se potichu její poslední větě. Najednou jim každé slovo bylo k smíchu. Zabalili plachtu do balíku, vynesli ji před kůlnu do žebříňáku a i s ním odnesli do zastřešené slepé chodby u zadního východu ze dvora. Přikryli obsah ještě novinami – a náklad byl připraven k propašování do domu.

Tajuplná noc snesla se na stavení „U grošáka“, v němž spal nárůdek malých lidiček a snil o tom, co bude vyvádět na Opičích stromech, jak si postaví stan a jak se ta díra na něm zašije tak, že „uvidíte, jak to nebude ani vidět“.

Kresby Mariquita

JAROSLAV FOGLAR – NÁŠ PATRON

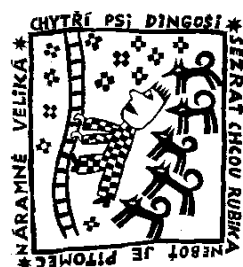
Přesněji řečeno – patron Skautského čtenářského kruhu. Věříme, že jeho knihy nemusíme skautům ani skautkám představovat, nespíš všichni aspoň některé z nich trochu znají. Mezi dvaceti pěti foglarovkami vynikají právě skautské příběhy – Hoši od Bobří řeky, Boj o první místo, Pod junáckou vlajkou, Devadesátka pokračuje, Poklad Černého delfína, Tábor smůly, Strach nad Bobří řekou. Jsou to všechno skutečně skautské romány a povídky, i když se v některých slovo skaut vůbec nevyskytuje. Skauting se do naší vlasti dostal již před první světovou válkou, ale v průběhu celého dvacátého století byl třikrát zakázaný nedemokratickými režimy, nejdříve nacistickým, potom komunistickým. Proto se například v Pokladu Černého delfína, napsaném po rozpuštění skautské organizace, nesmělo slo-

vo skaut vůbec objevit. Není však pochyb, že ve všech jmenovaných knihách psal zkušený skautský vůdce Jaroslav Foglar, kterému chlapci z jeho 2. pražského oddílu Junáka říkali Jestřáb, hlavně o příhodách a chlapcích ze své Dvojky.

Dnes jsme vybrali z jeho rozsáhlého díla ukádku z knížky, kterou zná jen málokterý čtenář foglarovek. Nejspíš proto, že Historie Svorné sedmy vyšla v knižní podobě za minulých sedmdesát let jen třikrát. Někteří starší čtenáři považují tenhle příběh za foglarovku nejslabší – ale já s nimi nesouhlasím. Mně se vždycky líbila jako jiné knihy tohoto slavného skautského autora. Dokonce se v jedné věci výrazně od jiných foglarovek liší – Jestřáb v ní nevypráví jen o příhodách klukovské party, stejně důležitou roli tu hrají i děvčata!

V první ze dvou kapitol, které otiskujeme, jste se dozvěděli, jak Svorná sedma objevila Daleký palouk – kouzelné místo za městem. A jak se pokusila získat pro toto tábořiště stan. Ale kdo chce vědět, co všechno na Dalekém palouku i ve svém starobylém domě Pavel, Jiřka, Otě Kotě, Martina, Cikáda, Lenka a Jára prožívali, jaká malá dobrodružství je potkala, ten si musí přečíst celou Historii Svorné sedmy. Snad ji najde v místní knihovně.

A kromě příjemného čtenářského zážitku získá do Skautského desetiboje dalších 10 bodů!

Vynikající brněnský výtvarný umělec a spisovatel, autor řady veselých knížek, dávný skaut **Alois Mikulka** se stal členem Skautského čtenářského kruhu!

Před časem napsal A. Mikulka redaktorovi Roverského kmene: „*Ještě jsem neměl pět roků a už jsem byl vlčetem...*“ Na kartičce, kterou jsme dostali my – i s jeho vlastnoručním podpisem, stojí: „*Před mnoha lety jsem byl členem 28. skautského oddílu v Brně a patřil jsem k družině Tygrů. Rád přijímám vaše pozvání a připojuji se ke Skautskému čtenářskému kruhu.*“

A. MIKULKA

A co ty – proč pořád váháš? Rozhoupej se konečně k činu a pošli svou přihlášku do redakce časopisu Skaut-Junák, Senovážné náměstí 24, Praha 1, 116 47. Kromě prostého textu – „Hlásím se do Skautského čtenářského kruhu jako jeho nový člen/nová členka a žádám o zaslání legitimace“ – vlož do obálky společně s touto žádostí přeloženou druhou obálku, na kterou nalep známku v hodnotě 5,40 Kč a napiš

svou přesnou, úplnou adresu. V této obálce ti legitimaci SČK pošleme. A staneš se tak novým článkem pevného řetězu těch, kteří mají rádi knížky a chtějí něco udělat pro jejich uchování, rozmnožení a záchranu před náporom televize a počítačů. Ten řetěz je stále delší! Čekáme i na tebe! Členství ve skautské organizaci přitom není podmínkou, do Skautského čtenářského kruhu se mohou přihlásit i neskauti!

První hlídka

Jela jsem poprvé na tábor. Přišla chvíle, které jsem se obávala – noční hlídka! Při představě, že budu na hlídce sama samotinká, se mi ježily vlasy. Nastala osudná noc, předchozí hlídka mě vzbudila a šla spát.

Rozklepaná zimou jsem si sedla na práh stanu a čekala. Co chvíli jsem se dívala na hodinky a přála si, abych to už měla za sebou. Vtom se ozvaly tiché kroky. Chtěla jsem jít vzbudit našeho vedoucího, ale řekla jsem si, že musím být statečná, a tak jsem se šla nejdřív podívat sama. Ani ježci, ani králíci, které jsem očekávala – za stany vyšla mohutná osoba. Začala jsem pískat na poplach a běžela za vetřelcem, ale ani s pomocí skautů v pyžamech jsme ho nechytli. Aspoň jsme ho zahnali. Do hlídky mi zbývalo půl hodiny a myslela jsem si, že se zloděj vrátí, ale naštěstí ne! A tak jsem šla spokojeně spát. Na druhý den jsem to všem vyprávěla.

Blažena Zabaláková, Holešov

Stežka odvahy

Bylo to o prázdninách na táboře v Rajnochovicích. Tábor se blížil ke konci a s tím i zkouška odvahy (má první). Večer vyšel celý tábor na stanovené místo. Nevěděli jsme, jestli půjdeme lesem nebo nějakou pěšinkou. Vedoucí nás pouštěli po dvojicích. Šla jsem s Karin, s kterou jsem se seznámila až tady na táboře. Byla jsem zklamaná, ale přitom i ráda, že se jde cestou, kudy jsme sem přicházeli. Konečně jsme byly na řadě my dvě. Vyšly jsme. Karin se hrozně bála, a proto jsem ji utěšovala, že se nic nemůže stát. Ale... (však uvidíte).

Šly jsme po cestě velmi opatrně, protože nebylo vůbec vidět. Už jsme se radovaly, že jsme blízko cíle, když vtom na nás někdo vybafl.. Tak jsme se lekly, že jsme zakřičely hrůzou, chytly se za ruce a začaly utíkat.

Ale hned jsme se zase zastavily, protože jsme poznaly, že je to jeden vedoucí. Nejhorší bylo, když předtím, než na nás vybafl, chrochtal jako prase, a tak jsme se bály, že je to opravdu nějaký divoký kanec.

Teď se nás ale vedoucí ptal, jestli jsme v pořádku. Odpověděly jsme, že ano a rozesmály jsme se úlevou. Šťastně jsme se vrátily do tábora a tím naše dobrodružství skončilo.

Lenka Kelnarová, Holešov

Prase

Letošní tábor byl indiánský. Já jsem byla na táboře poprvé a měla jsem hlídku sama, protože v naší družince je málo členů. Měla jsem hlídat od půlnoci do dvou ráno. Když mě holky probudily, moc se mi nechtělo, ale musela jsem. Předaly mi hlídku a šly spát. Byla nuda, seděla jsem v hangáru, kde spal náš táborový pes. Když už mi byla dlouhá chvíle, tak jsem vzala petrolejku a šla se podívat, jestli je všecko v pořádku. Nejdřív jsem se šla podívat do kuchyně, kde bylo umístěno asi 50 kol a samozřejmě nádobí na vaření, ale tam bylo vše v pořádku. Pak jsem se šla podívat k tee-pee – tam kromě šumivého potoka také nebylo nic. Šla jsem se také podívat kolem stanů.

Ale co to? V křoví něco je, ale co? Jdu se tam podívat, i když nerada. Dokonce to chrochtá, to bude asi prase. V ruce držím pevně petrolejku a jdu směrem ke křoví, v kterém se ukrývá ta obluda. Nic tam nevidím, tak odcházím, jenže to zvíře vyleze z křoví a chystá se na mě!

Otočím se k němu a posvítím si na něj petrolejkou, je to opravdu prase, chtěla bych utéct, ale ono by se za mnou rozběhlo... Prase se leklo toho světla a uteklo do křoví. Celou hlídku jsem měla o čem přemýšlet a ještě teď jsem měla pořádný strach.

*Kateřina Lamborová - Loop, 14 let,
Jablunka*

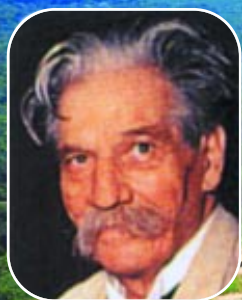
Z Volar nás do Českých Budějovic vlakem jelo 26 – ubytovali nás v klubovnách na Valše, a hned jsme začali pomalovávat stěny naší lepenkové perníkové chaloupky. Ráno na nábřeží už bylo mnoho stánků a málo místa, a tak jsme se uvelebili až u zadní brány. Prodávali jsme perníčky všemožných druhů a velikostí. Taky jsme se vystřídali na různých atrakcích a soutěžích. Získali jsme – a sdružení Haima předali – celkem 628 korun, což bylo jen o 2 koruny míň než 11. oddíl z Budějovic.

Odpoledne jsme hráli na starém městě hru „Po stopách sv. Jiří“. A taky jsme jezdili na lodích. Domů jsem se vracel s bolavou hlavou (ze sluníčka), ale s krásnými zážitky a dobrým vědomím, že jsem někomu pomohl. **Ďan, Vimperk**

BUDĚJICKÁ POUŤ

Nábřeží Malše mezi Železnou pannou a můstkem na Sokolský ostrov se v sobotu 15. dubna proměnilo už po šesté ve skautský jarmark. Bylo možno si za symbolickou cenu koupit něco z pestré nabídky rukodělných výrobků skautů a skautek – třeba nádherné ručně malované kraslice nebo výrobky z včelího vosku. Pohledu na voňavé koláčky, buchty a perníčky odolal jen málokdo. Všechnu tu dobrotu upekly skautky přímo v oddílech, nebo s pomocí maminek doma. Z her a soutěží se velké pozornosti těšilo překonávání slepého ramene Malše po laně a juke box – když v kasičce zacinkal drobný peníz, zahráli malí hudebníci ukrytí pod stanovou celtou písničku podle přání. Získané peníze však nezmizely v oddílových pokladnách, ale staly se příspěvkem sdružení Haima, které pomáhá dětem s poruchami krvevotvorby. - W -

*Za Albertem
Schweitzerem*

*do
Lambaréné*

Možná je vám povědomá podobizna šedovlasého muže s mohutným knírem. Nejspíš jste jej viděli na fotografii mezi černoušky. Je to Albert Schweitzer. Kdo to byl? Především člověk s velkým Č, neuvěřitelně obětavý, vytrvalý a skromný. Člověk, který nebyl lhostejný k cizímu utrpení, a proto vybudoval z vlastních prostředků na začátku 20. století uprostřed černé Afriky nemocnici, kde se léčili především nemocní tropickou nemocí leprou.

Pygmejské děti

Jak vypadá Lambaréné dnes?

Podívejme se na fotografie mladého přírodovědce a skauta Josefa Pšeničky-Manga, pracovníka Západočeského muzea. Ten se do státu Gabun, v němž se Lambaréné nachází, vypravil v r. 1998 s malou přírodovědnou expedicí.

„V Lambaréné jsme se zastavili na zpáteční cestě a strávili tam den-dva. Lambaréné je velká vesnice a zároveň přístav na řece Ogooué. Plaví se tam dřevo – Gabun není vlastně kromě těžby ropy a dřeva ničím významný. O to víc musíme obdivovat Alberta Schweitzera, že tam, na okraji úplně bezvýznamné vesnice uprostřed pralesa, vybudoval nemocnici, kam se dodnes jezdí a chodí léčit lidé z celého Gabunu. Je to nejlepší nemocnice v zemi – ta v hlavním městě Libreville vypadá vedle ní dost uboze. Prostě unikát, který nenajdete v celé Africe. A vybudoval ho Evropan...“

Bída, kterou jsem kolem sebe viděl, mne nutí k odvaze, a má víra v lidi mi dodává jistoty, že to, co dělám, není nadarmo.

Co jste všechno v Lambaréné viděli?

„Především jeho dům, kde je nyní muzeum. Je to na místní poměry muzeum nádherné: v zemi, kde je všude špína a odpadky, je tu všechno hezky upravené a čisté. Dříve v tom domě bývala i lůžková část nemocnice a jídelna. Doktor Schweitzer byl i velkým sběratelem. Spousta domorodců mu nemohla platit, a tak mu nosili sošky a další předměty lidové kultury... ale třeba i stavební materiál. V muzeu je vystavena jen část té sbírky...“

Takže v Gabunu je doktor Schweitzer dodnes něco jako uctívané božstvo?

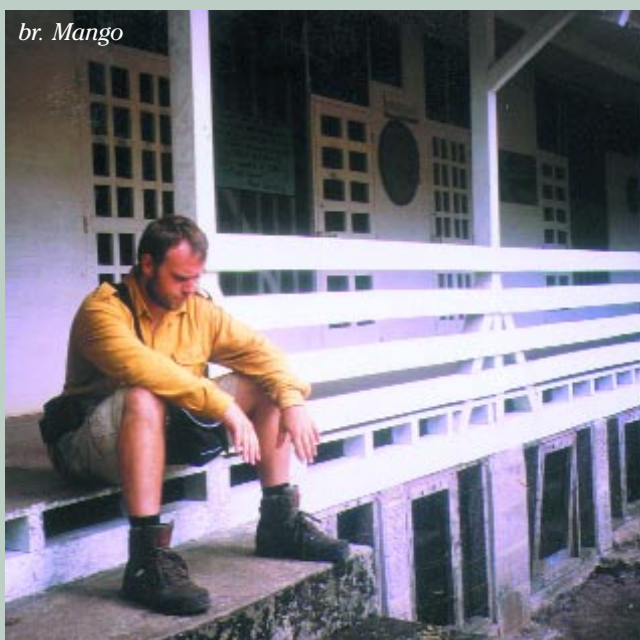
„No, jak pro koho. Oni ho tam berou střízlivě. To spíš my Schweitzera uznáváme jako velkého myslitele a odvážného člověka, který vybudoval něco, co do té doby nikoho nenapadlo: proč by měl někdo dělat nemocnici v pralese?“

Kdo si předsevzme konat dobro, nesmí čekat, že mu proto lidé uklidí z cesty kamení, nýbrž musí být připraven, že mu osud nějaké do cesty naválí.

„...tady na fotce vidíte Schweitzerovo piano, na které hrával... a jeho stůl a pracovna.

muzeum

br. Mango

Je pohřben kousek za muzeem. Afričané na smrt hledí jinak než my. Oni se jí vlastně ani tak nebojí. Jsou zvyklí žít ze dne na den a nepřemýšlejí, co bude zítra. V zemi, kde je 60 % lidí negramotných, a dnes snad ještě více je nakaženo virem HIV a má tedy AIDS, je návštěva nemocnice něčím, co uleví od bolesti. Teď hned. Ale že by se měli třeba dlouhodobě léčit, to je většinou ani nenapadne. Taky čas pro ně nic neznamená. Jejich myšlení je prostě jiné než naše, a tak i jejich reakce jsou pro nás mnohdy dost nepochopitelné...“

Jak vypadá dnešní nemocnice Lambaréné?

„Každé oddělení má svůj vlastní pavilón, který je oddělený. Což jsem nikde jinde neviděl. V dnešní nemocnici v Lambaréné je většina lékařů bělochů. Může nás těšit, že zde kdysi pracovali i dva lékaři čeští, jeden před 2. světovou válkou a druhý po ní.

Natočili jsme o Lambaréné a o naší expedici film, který by se měl promítat – asi v Objektivu – někdy v polovině roku.“

A tak se můžeme těšit, protože Gabun je místo, kde turistický ruch opravdu neexistuje.

Ida + Mango

**Foto J. Pšenička, L. Krčmář a archiv
Citáty A. S. vybrala Káča**

Všichni musíme bojovat za to, abychom se chtěli stát skutečně mírumilovnými. Neustálá dobrotivost zmůže mnoho. Jako slunce rozpouští led, tak ona způsobí, že zmizí nedorozumění, nedůvěra a nepřátelství.

Mnoho malých lidí na malých místech, kteří dělají malé věci, přetvoří tvář světa.

Africké přísloví

Několik dat na závěr:

Do Afriky přišel Albert Schweitzer (1875-1965, rodák z německého Alsaska) v roce 1913, vlastní nemocnici založil v r. 1921. Svět ho zná především z filmů a z knih, které sám napsal. A jistě i díky Nobelově ceně míru, kterou za své dílo dostal v r. 1953. Byl to mimo jiné vynikající varhaník, znalec díla J. S. Bacha, ale také teolog a filosof.

Mezi lidmi je mnoho chladu, neboť se neodvažujeme chovat tak srdečně, jací jsme.

Otevřete oči a hledejte, kde nějaký člověk potřebuje trochu času, trochu přátelství, trochu účasti, trochu společnosti, trochu práce nějakého člověka.

O Albertu Schweitzerovi se můžete dočíst v různých knihách. Zajímá-li vás jeho literární dílo, můžete sáhnout po Slovníku spisovatelů. U nás byly přeloženy a vydány jeho knihy J. S. Bach (1984), Z mého života a díla (1974), Nauka úcty k životu (1993). Nejčtenější je jistě kniha Lidé v pralesích (vyšla u nás nejméně devětkrát, poprvé v r. 1935). Dočtete se o něm i v příručce Osobnosti světové hudby Tomislava Volka z r. 1982 či ve filosofických slovnících a encyklopediích.

Škodím-li jakémukoli životu, musím si uvědomit, zda je to skutečně nutné. Rolník, který na své louce pokosil tisíce květů za potravu svým kravám, ať se má na pozoru, aby na zpáteční cestě v bezmyšlenkovité kratochvíli neufal květ na pokraji cesty, neboť tím by se prohřešil na životě, aniž by byl pod tlakem nutnosti.

Starší čtenáři či majitelé Skauta-Junáka z roku 1968 si jistě vzpomenou na sérii reportáží o skupině studentů a absolventů Karlovy univerzity, kteří v době, kdy se nemocnice po smrti zakladatele dostala do nesnází, shromáždili prostředky a léky a vydali se s nimi do Lambaréné. Bohužel, expedice nedosáhla cíle, neboť nebyla vpuštěna na území Gabunu, přesto se materiál podařilo předat dceři A. Schweitzera a šéflékaři nemocnice.

**ČESKO-SLOVENSKÁ
STUDENTSKÁ
EXPEDICE
DO LAMBARENÉ**

foto: Petr Bárta

▼ přístav v Libreville

▲ Expediční Tatra v Egyptě
▼ U vodopádů Modrého Nilu v Etiopii

Ani nám není osud přírody lhostejný, rozhodli jsme se proto letos k příležitosti Dne Země uspořádat akci, která by upozornila i ostatní skauty a veřejnost na otázku ochrany přírody.

53. oddíl Šedá střelka a RK Šambala, Plzeň

ZELENÝ VÍKEND

Akce s názvem Zelený víkend proběhla 14. – 16. dubna 2000 v Plzni již po čtvrté. Byla určena všem těm, kteří se zajímají o problémy týkající se životního prostředí, pro ty, kteří o nich moc nevědí a chtějí to změnit, ale i pro ty, kteří věděli pouze to, že se celý víkend bude nějak týkat přírody.

Víkend začal v pátek přesně v 16:16 hod a skončil v neděli v 14:14 hod.

Pátek byl určen jen pro skauty, jednotlivé oddíly si mohly změřit síly, důvtip a šikovnost v několika mezioddílových kláních, ve hře bylo získání putovního poháru Zeleného víkendu. V malém informačním centru byly k mání knížky, informační letáky a brožury týkající se ekologie, a u stánku bylo možno koupit různé drobnosti – keramika, přívěsky, malované kameny, trička, přáníčka – vše ručně vyráběné. Večer bylo připraveno zajímavé povídání o „životě“ odpadků a druhé neméně poutavé povídání pana Ing. Karla Kaňáka, Csc. se týkalo zajímavosti o naší planetě.

Sobotní program za krásného slunečného počasí byl připraven i pro veřejnost. Dopoledne odešli někteří pomáhat do psího útulku a do Záchrané stanice ptactva, zbytek se chopil

úklidu Českého údolí, místa, kde se neschází jen skauti, kteří tu mají klubovny, ale které hojně využívá i plzeňská veřejnost k odpoledním procházkám. Pro ty, které sběr odpadků zmohl, byly připraveny hry na odreagování. Během tří hodin se odpadky naplnil po okraj velký kontejner. Kromě obalů od sušenek a podobných odpadků se našlo i několik pneumatik, spousta starého železa a podobného harampádí – slušný výsledek na to, že jde vlastně o část městského parku.

Po obědě si každý mohl zvolit to, co ho zajímalo nejvíce. A tak si návštěvníci mohli zkusit koláž z reklamních letáků a tiskovin, nebo využít odpadky a vyrobit různé výrobky z kelímků, papírových krabiček, starých novin a časopisů. Další si mohli vyzkoušet tkaní koberce ze starých hadrů na velkém ručním tkalcovském stavu, nebo ze starých novin vytvořit papír nový, recyklovaný. Vlčata, skauty a rovery asi nejvíce zaujalo pletení pomlázek a povídání o vyřezávání ze dřeva. Kdo měl chuť, mohl pomoci při stavbě morového sloupu z plastových lahví. Úkol byl celkem snadný – navléct na drát stovky plastových lahví.

Vznikl jakýsi „pomník“, který byl v neděli převezen do centra Plzně, aby lidem připomněl osud mizejících vratných lahví a pomohl nasbírat podpisy pod petici na jejich podporu. Ti, kteří rádi jezdí na kole a chtěli by tento dopravní prostředek využívat k přepravě v Plzni, si mohli vyzkoušet, jak se jezdí po plzeňských cyklostezkách a ověřit si, že jich není mnoho a ne vždy jsou zcela vyhovující.

Večer jsme trávili promítáním diapoziivů ze dvou roverských expedic (do Rumunska a Slovinska). Pak jsme se přesunuli k ohni, u kterého nastalo velké bubnování na vše, na co se bubnovat dá. Jak se večer nikomu nechtělo jít spát, ráno se mnohým nechtělo vstávat.

Pro ty nejmenší byly připraveny závody v pětičlenných skupinách, pro starší byl připraven program s názvem Myslet jako hora, při kterém si ověřili, že problémy životního prostředí jsou naléhavé a je velmi obtížné je řešit. Také se pokusili vcítit do přírody a zamyslet se nad ní. Někteří si nenechali ujít povídání o životním prostředí se sestrou Darinou Vystrčilovou z ekologického odboru Junáka.

Zelený víkend byl zakončen nástupem s výsledky mezioddílového klání i jiných soutěží a předáním putovního poháru. Na úplný závěr jsme zasadili tři malé stromky.

Chtěli jsme ukázat, že je důležité zajímat se o životní prostředí a aspoň trochu pomoci k tomu, aby se z naší modré planety nestávala špinavá skládka. Doufáme, že toto úsilí nebylo marné. Za úspěch považujeme už to, že se nám podařilo oslovit stovku plzeňských skautů a na padesát dalších návštěvníků.

Eva Chvojková - Sojka, Eva Hauerová - Malina

Ekokino, Ekologická architektura, Ekovýstava

V průběhu dubna se v Plzni konaly i další akce, kterými jsme chtěli veřejnosti i skautům přiblížit problematiku životního prostředí.

18. dubna ve Smetanově síni Státní vědecké knihovny proběhlo **promítání filmů s ekologickou tematikou**. Na programu byly filmy Anima Mundi, Svět Erazima Koháka a Muž, který sázel stromy. Akce proběhla v příjemné atmosféře, zúčastnilo se jí asi 30 lidí.

19. dubna se ve Smetanově síni Státní vědecké knihovny konala **přednáška o ekologické architektuře**. Přednášet přijel akademický architekt Aleš Brotánek a obecenstvo pozorně naslouchalo zajímavému výkladu o možnostech ekologicky šetrných staveb i o znovuobjevených tradičních materiálech - slámě a hlině. Součástí oslav Dne Země byla i **fotografická a výtvarná soutěž Planeta 2000**, jejíž výsledky mohli shlédnout návštěvníci tří poboček Knihovny města Plzně.

Plzeňské akce ke Dni Země se mohly uskutečnit díky finanční podpoře Ministerstva životního prostředí, nadačního fondu Zelený poklad a sponzorů – Velko-popovický kozel, Fotosvět, Bílý slon, Liman sport a knihkupectví Moudrá sova.

PLANETA 2000

je výtvarná a fotografická soutěž, kterou již v lednu vyhlásil 53. skautský oddíl Šedá střelka a RK Šambala z Plzně jako součást oslav Dne Země. Sešlo se 90 obrázků a 37 fotografií z celé republiky – od Karlových Varů až po Moravskou Třebovou, od Loun po Pelhřimov. Obrázky i fotografie byly vystaveny v pobočkách Knihovny města Plzně v Bolevci, Zadních Skvrňanech a na Lochotíně.

Výsledky soutěže byly slavnostně vyhlášeny 27. 4. a vítěze alespoň z prvních tří míst všech kategorií najdou zájemci v Junák hlásí č. 9 – příloze časopisu Skauting.

➤ „Chci žít v Africe“ – Katka Hasilová, Plzeň, 6 let – 1. místo v kategorii 0-10 let

▼ „Strom v igelitové mlze“ – Jana Kimmerová, St. Plzenec, 21 let – 1. místo v kat. 16-100 let

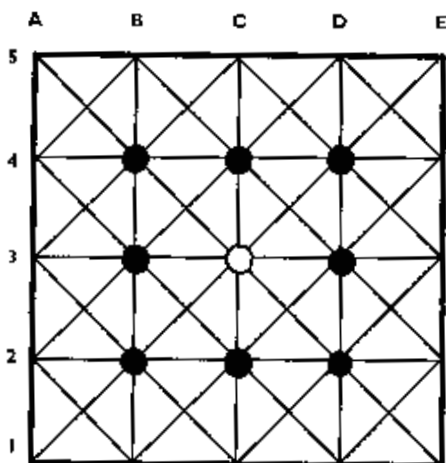
➤ ▼ „Blízká budoucnost“ (detail) – Linda Pirnerová, Plzeň, 9 let – 3. místo v kategorii 11-15 let

Nalinkuj si čtvercovou síť o 16 polích (4x4) a doplň ji úhlopříčnými liniemi. Potom rozeztav podle obrázku na devět bodů osm kamenů černých a jeden bílý (mohou to být dámová kolečka, šachoví pěšci nebo skutečné kamínky).

A můžeš začít s řešením úkolu, který ti zajistí až 5 bodů do Skautského desetiboje. Máš odstranit z plánu všech osm černých kamenů co nejmenším počtem tahů. Bílý kámen musí po

posledním tahem stát na stejném místě jako na začátku.

Kameny opouštějí plán podobně jako při dámmě – když jsou přeskočeny některým jiným kamenem. Skákat mohou všechny, černé i bílý, bílý však nesmí být sám nikdy přeskočený, protože by vypadl ze hry.

Skoky jsou dovoleny všemi směry: zleva doprava, zprava doleva, shora dolů, zdola nahoru – a také v úhlopříčných směrech. Ale vždy jen přes jediný kámen, který stojí na sousedním bodu a za nímž je další bod v přímém směru volný.

Důležitá věc: jeden tah se může skládat z několika násobného skoku (podobně jako při dá-

mě) a skákající kámen musí po každém jednotlivém skoku dopadnout na volné pole těsně za přeskočený kámen. Je povolena i změna směru po každém dopadu.

Při skocích bereme v úvahu jen body na průsečících vodorovných a svislých linií. Průsečíky úhlopříček uprostřed čtvercových polí nejsou považovány za body a kameny se na nich nemohou zastavovat. To znamená, že na herním plánu je jen 25 platných míst, na kterých mohou stát a po skoku tam dopadnout kameny.

Dokážeš-li odstranit všech osm černých koleček čtyřmi tahy, máš právo na 5 bodů. Spotřebuješ-li k odstranění všech černých kamenů pět tahů, získáš jen 4 body. A za každý další tah navíc ztrácíš vždy 1 bod.

Úkol je skutečně řešitelný pouhými čtyřmi tahy! Pozorně si přečti pravidla, hlavně si všimni, jaký je rozdíl mezi tahem a skokem.

Pokusů o nejlepší řešení máš jako vždy neomezený počet. Ale jen dokonce června!

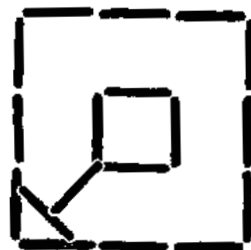
Zet

Řešení hlavolamů z čísla 8

1. Tenhle hlavolam patří k „chytákům“. Člun, který visí z paluby škuneru 2 metry nad vodou, se mořské hladiny nedotkne ani při největším přílivu. Proč? Společně s hladinou stoupá i loď a s ní také člun, který je zavěšen u jejího boku.

2. Jestliže čtvrtina (1/4) je osminou hledaného čísla, rovná se toto číslo osmi čtvrtinám. A osm čtvrtin se rovná číslu 2.

3. Jak se dostat do vodního hradu?

4. Jak Vezír rozestavil uvítací útvar:

C1	K2	Č3	S4	N5
N4	C5	K1	Č2	S3
S2	N3	C4	K5	Č1
Č5	S1	N2	C3	K4
K3	Č4	S5	N1	C2

První tábor českých skautek

Konal se před osmdesáti pěti lety, tedy ve druhém roce první světové války v Nouzi u Živohouště.

Ženy tehdy nosily sukně až po zem (existovala vyhláška, že jimi nesmí vířit prach), široké klobouky, rukavičky a slunečníky. Zato škol pro dívky bylo málo, a ty, které se nevzdaly, měly často těžký život, jak si můžete leckde přečíst.

Kde se tedy vzaly skautky, které se nebály jet do přírody, vlastníma rukama si postavit stany, vařit, shánět potraviny a ještě se učit? „Stezku“ tehdy ještě neměly, ale kdyby s vámi soutěžily ve skautských disciplínách, měly byste určitě co dělat!

Vůdkyní tábora byla dvacetiletá absolventka holešovického lycea (to byla šestiletá střední škola pro dívky před vznikem Československé republiky) Vlasta Štěpánová (později provdaná Koseová), účastnicemi tábora byly patnáctileté studentky stejného lycea. Z holešovického lycea byla také Dr. Anna Berkovcová, první předsedkyně dívčího odboru „Junáka - českého skauta“ i první náčelní Svazu junáků skautů (1919) Emilie Milčicová. Instruktorem na tomto táboře byl bratranec Vlasty Štěpánové Sláva Bursík, který už měl zkušenosti z tábora, vedeného zakladatelem českého skautingu prof. A. B. Svojsíkem.

Tábořiště skautkám nabídl universitní pro-

fesor Fr. Drtina ve svém rodném Povltaví. I kdybychom chtěly, jejich tábořiště dnes nenajdeme, protože je pod hladinou Slapské přehrady. Profesor Drtina byl nadšen myšlenkou skautingu a stal se opravdovým „patronem“ skautek. Podle vyprávění Vlasty Štěpánové - Koseové, jejíž fotografie vám nejspíš visí v klubovně, chodil k Drtinům každé ráno četník a oznamoval:

Zleva Ružka Jarešová, Vlasta Štěpánová, Vlasta Albrechtová (klečící), Ela Kafková

